

Vastaukset suunnitelmaan tulleisiin kommentteihin

Joni Sisso, metsänhoitaja
Metsäpalvelu Arvometsä Oy

Kiitos kaikille kommenteista. Vastauksissa on lihavoitu suunnitelmaan kommenttien perusteella tehdyt muutokset.

Kommentti 1: *Hakkuusuunnitelmissa vanhoja huonolatvaisia mäntyjä poistetaan taimien tieltä, olisiko mahdollista jättää niitä pystylahopuiksi tai keloutumaan? Metsän monimuotoisuuden ylläpito tarvitsee myös pystyssä olevaa lahopuuta, niissä elää oma lajistonsa vrt. maalahopuut ja ovat esim. tikoille elintärkeitä. Valtimolla muodostuu jossain määrin myös keloja, kelot toisivat vaihtelevuutta metsänäkymään ja vanhan metsän tuntua, virkistysnäkökulma.*

Vastaus

Mäntyjä poistetaan kohdista, joissa on jo alikasvosta (taimia). Tarkoituksena on auttaa alikasvosta säilymään hengissä ja kasvamaan paremmin, näin metsistä saadaan kehitettyä erirakenteisempia. Selvännän, että huonolatvaisella männyllä olen tarkoittanut latvukseltaan surkastunutta mäntyä, eli "huonolatvuksinen" on poistettavia puita paremmin kuvaava termi. Pelkästään latvastaan kuolleita mäntyjä ei ole tarkoitus järjestelmällisesti poistaa, vaan niistä saa kehittyä keloja kohtiin, joissa ne eivät haittaa alikasvoksen kehittymistä tai eivät ole vaarassa kaatua tulevaisuudessa liikenneväylien ja muiden reittien, taikka rakennusten päälle.

Kommentti 2: *Kommenttini Keskustan alueen pieneen "plänttiin", LÄNTISEN PUISTOT 541-111-9903-0, alue 371. Terijoen salava keskellä aluetta on kamala. Hallitsee aluetta, estää Kirkkokadulta Pielisenkatua Nurmeksenkadulle tullessa Nurmesejärven kauniin näkymän. Peittää alaoksillaan myöskin näkyvyyden ja estää liikkumisen kyseisellä alueella. Nyt lienee tukkinut jonkun viemäriin, kun Nurmeksen Vesi on tehnyt töitä - viime viikolla avasivat ja kaivanto vieläkin avoin. Toivoisi puustikon läpi myös virallista polkua Nurmeksenkadulta rantaraitille, muiden katujen päästä pääsee suoraan raitille. Esitin samoja asioita jo maisema-arkkitehtien illassa ja näytin ryhmän vetäjälle myös kesän tukkoisia kuvia. Tammen istutus Terijoen salavan paikalle korjaisi tilannetta. Vaikka polku ei kuulu tämän suunnitelman asioihin, olisi se järkevä toteuttaa, jotta alue olisi käyttöviheralue eikä pelkästään ruohonleikkausalue.*

Vastaus

Suunnitelmaa muokattu niin, että terijoen salava kaadetaan.

Kommentti 3: *Hyvärilän alueella (kaavassa virkistysalue) kuvio 534 M1 Arvometsä pitäisi olla laajempi ulottaen osaksi myös kuvioiden 538 ja 641 alueelle. Hyvä, että säilytetään tätä vanhaa metsää. Kuusikolle 517 M3 Ulkoilu ja virkistysmetsä ei ilmeisesti tehdä mitään hakkuukartan mukaan? Siinä onkin komea kuusikko. Samalla karttakortilla kuvio 539 on myös jätetty ilman hakkuumerkintää ja se on hyvä, koska kaavassakin merkitty suojeltava haapametsikkö tähän kohtaa. Saatteessa on mainittu, että M3 metsissä käytetään monitoimikonetta, mutta eikö silloin pilata metsänpohjaa? Niillä alueilla, missä on tarkoitus vain poistaa pienpuustoa ja harkiten harventaa, tehdään kuitenkin ilmeisesti metsurihakkuin? Mikonniemen osalta toivoisi nykyisen puuston säilyvän. Alueen luonnollisuus viehättää.*

Vastaus

Suunnitelmaa muokattu laajentamalla kuviota 534 hieman itään ja pohjoiseen. Kuviot 517 ja 539 säilytetään sellaisinaan. Virkistysmetsissä monitoimikoneella tehtävät hakkuut toteutetaan suurimmilta osin talvella, sekä erityisen kantavilla mailla mahdollisesti kuivan kesäkelin aikaan, jolloin maapohja säilyy ilman merkittäviä jälkiä. Osa virkistysmetsien hakkuista suoritetaan myös metsurityönä. Muualla kuin virkistysmetsissä hakkuut toteutetaan metsurityönä.

Kommentti 4: *Ritoniemen alueella on paljon ulkoilu- ja virkistysmetsäalueeksi merkattua metsää. Osoitteessa Ritopolku 5 olevalle Kiinteistö Oy Säästöلمان alueelle osakkeenomistajat ovat toivoneet maltillisia harvennushakkuita, jotta ilta-aurinko pääsisi Pielisen puolelta yhtiön alueelle paistamaan paremmin. Tästä on esitetty toive kuntatekniikkaan jo aiemmin. Nyt ainoastaan palstalle 460 on suunniteltu poimintahakkuita ja palstoille 493, 495, joilla olisi vaikutusta tähän asiaan, ei ole nähtävästi luvassa mitään, ainakaan isompia toimenpiteitä. Ymmärrän, että yhden pienen toimijan lausunto ei suunnitelmassa välttämättä paina, mutta alue on hyvin läheisessä vaikutuspiirissä myös Bomban alueeseen.*

Vastaus

Kuvion 493 puusto on jo melko harvaa, ja pienpuustoa on raivattu. Tulevaisuudessa on tarkoitus jatkaa pienpuuston raivaamista säännöllisin väliajoin, jotta näkymä järvelle säilyy. Kuvio 495 on osa ekologisesti arvokasta Ritoniemen kokonaisuutta, jota ei ole syytä harvennuksin käsitellä.

Kommentti 5: *Hei! Perinnebiotoopit kannattaa ottaa huomioon hoitosuunnitelmassa, sillä ne ovat erittäin uhanalaisia ja luonnon lajien lisäksi miellyttävät myös ihmisen silmää, esimerkiksi rantaniityt ja hakamaat. Ainakin kuviot 359, 358, 509, mahdollisesti koko Nurmesjärven ranta-alue Tiirikkalan puolella (283-329) ja Vinkerlahden lintutornin ja venelaiturin väliä voitaisiin ehkä hoitaa perinnebiotooppina. Kannattaa selvittää hakamaiden ja niittyjen hoitoa, niiden ylläpito ei välttämättä ole vaikeaa tai kallista. Niityt: oikea-aikainen niitto ja niittotähteen vieminen pois Hakamaat: varovainen raivaaminen (yleensä suositaan lehtipuita), vieraslajien poisto. Toki laidunnus, jos siihen löytyy mahdollisuuksia, on parasta. Perinnebiotoopeista vielä, 306 yläpuolisella yksityismaalla on hakamaata, jossa edustava lajisto. Kuvio 306 voisi sopia hakamaana hoidettavaksi.*

Vastaus

Suunnitelmassa on osoitettu paikkoja niityille, ja niiden osalta on syytä tehdä oma tarkentava suunnitelmansa. Hakamaat sisältyvät suunnitelmassa käytetyn RAMS-luokituksen "Avoimet viheralueet"-luokkaan, ja niiden hoitoa voidaan tarkastella samassa yhteydessä. Tiirikkalan puolella kuviot 282 ja 327 ovat tällaisiksi kuvioiksi osoitettu, samoin kuvio 263 Vinkerlahdella. Kuvioilla 358, 359 ja 306 kasvaa nykyisellään täysi metsä, joten ne eivät vaikuta parhailta kohteilta perinnebiotooppeina hoidettaviksi.

Suunnitelmaa muokattu ottamalla kuvio 509 perinnebiotooppitarkasteluun mukaan.

Kommentti 6 (pilkottu pienempi osiin):

6.1 *Hei! Perehdyin huolella taajamametsien hoitosuunnitelman tausta-aineistoon. Muodostin oman käsitykseni hoitosuunnitelmasta vain niiltä osin kuin mitä olen tutustunut lähemmin Vanhan Kauppalan asukkaana sen merkittäviin puisto- ym. luonnonympäristöihin säännöllisesti alueella kävellen, pyöräillen sen poluilla/pyöräreiteillä tai tarkastelemalla sitä järveltä päin viimeisen parinkymmenen vuoden ajan.*

Ammatillisen osaamiseni ja kokemusmaailmani puolesta minulle tärkeitä asioita Vanhassa Kauppalassa ovat sen luonnonympäristöjen ekologisen tasapainon ja monimuotoisuuden ylläpitäminen unohtamatta alueen monipuolisia kulttuurisia arvoja niin, että sen luonnonläheinen henki ja sen ekologinen monipuolisuus säilyvät tuleville sukupolville. YLEISIÄ HUOMIOITA TAAJAMAMETSIIEN HOITOSUUNNITELMASTA - Erittäin hyvä asia, että taajamametsien hoitosuunnitelma on ylipäätään laadittu, jonka takana on taajamien asukkaita eri tavoin aktivoinut prosessi eri tilaisuuksineen sekä kyselyineen. Toimintamalli, jolla tavalla pitäisi aina toimia Nurmeksien kaupungissa silloin kun asia koskee asukkaille erittäin merkityksellisten luonnon- ja kulttuuriympäristöjen erilaisia hoitotoimenpiteitä. - "Suunnitelmassa on huomioitu erityisesti alueiden ekologisen tilan säilyminen ja parantuminen yhdessä muiden suunnitelmaa ohjaavien tavoitteiden (viihtyisyys, maisema, kulttuuriarvot) kanssa", joka on hyvä asia koska Vanhan Kauppalan alueella on etenkin kysymys myös kulttuurisista arvoista yhdistettynä ympäristöarvoihin. Nämä molemmat nivoutuvat koko ajan tiukasti yhteen.

6.2 *Taajamametsien hoitosuunnitelmaa vaikuttaa hallitsevan implisiittinen käsitys, että mitä "hoidetumpaa", niin sitä parempaa, mutta usein luonnon ekologisten arvojen näkökulmasta mitä vähemmän hoidettua, niin sitä parempaa. Luontoa ei tarvitse aina "hoitaa" koska se hoitaa ajan kanssa itse itsensä, myös pitkälle taajamissa. Käytännössä, jos esim. suunnitelmassa esitetään pusikoiden tai vanhojen, vaikkapa vain latvastaan lahojen, puiden poistamista, niin ko. kohteet ovat lintujen pesinnän, pieneliöiden yms. niissä viihtyvien/lisääntyvien eliölajien kannalta olennaisia ympäristöjä. Ekologinen kokonaisuus/prosessit ratkaisevat taajamametsänhoidon, ei niinkään se mitä ihmisen silmä haluaa esim. nähdä pelkästään esteettisesti/maisemallisesti taajamametsäkohteesta. Nyt suunnitelmassa painottuvat puiden iän/peiton/maisemien avaamisen näkökulmat, mutta eivät niinkään esim. lintujen/jänisten/siilien jne. pieneläinten viihtymisen, lisääntymisen, suojan tai monien muiden ekologista tasapainoa ylläpitävien pieneliöiden näkökulmat.*

Vastaus

Ekologiselta kannalta hoidetumpi ei ole useinkaan parempi, eikä suunnitelmassa ole niin oletettukaan. Hoitamista tehdään ensi sijassa muiden suunnitelmaa ohjaavien tavoitteiden (viihtyisyys, maisema) sekä asukasturvallisuuden takia, ja jota asukaskyselyn perusteella oli toivottu tehtäväksi. Hoitamiseksi edistetään myös haluttujen alikasvosten elinvoimaisena säilymistä, jolloin metsistä kehittyy erirakenteisempia. Suunnitelman hoitotoimet on pyritty suunnittelemaan niin, että niistä aiheutuisi mahdollisimman vähän ekologista haittaa, ja lukuisia alueita on jätetty kokonaan hoitotoimien ulkopuolelle. Suunnitelmassa metsäksi (M-luokka) luokitelluista, kasvavaa metsämaata olevista alueista noin 50 % jää hakkuutoimien ulkopuolelle. Lahopuita on tarkoitus kaataa maahan vaaraa aiheuttavilla paikoilla, sekä keskustan puistomaisemmista metsistä niitä poistetaankin. Maisemien avoimena pitämiseen on osoitettu joitain alueita, jotka ovat jo lähtötilanteessaan melko avoimia. Tulevaisuuden pienpuuston hoidoissa niihin olisi tarkoitus jättää aiempaa enemmän suojaa (säätöpusikoita) eri eliöille.

6.3 *Vaikka meillä onkin käsillä varsin yksityiskohtainen taajamametsien hoitosuunnitelma, niin sen pohjalta toteutetut hoitotyöt ratkaisevat kaiken eli niiden henkilöiden työ, jotka taajamametsiä hoitavat. Herää väistämättä kysymys ja myös pelko, että miten pitkälle hoitotoimenpiteitä kussakin kohteessa valvotaan paikan päällä sen aikana ja voisiko mukana olla esimerkiksi asiantuntijoita Ylä-Karjalan luonnonystäväistä, biologian opettajista jne., jotka näkevät myös "metsän puilta". Miten tarkasti hoito-ohjeet lopulta ohjaavat lopullista toteutustapaa ja kuka viime kädessä vastaa siitä, että ei tehdä virheratkaisuja hoitotoimenpiteissä?*

Vastaus

Suunnitelman pääperiaatteet tullaan käymään läpi työn toteuttavan urakoitsijan kanssa, ja urakoitsijalle annetaan kohdekohtaiset työn toteutustiedot. Kuntatekniikan työjohto valvoo työn suorittamista. Kirkkoharjun ja Mikonniemen alueilla tullaan pitämään erikseen ilmoitettavat avoimet katselmukset ennen töiden aloittamista.

6.4 Em. liittyen erittäin valitettava esimerkki oli viime keväänä Nurmeksens Vanhan Kauppalan ranta-alueilla metsurifirman toimesta tehdyt hakkuut, jotka olivat millään tavalla perustelemattomia ja järkytys hyvin monille Vanhan Kauppalan asukkaille. Ongelma on siinä, että metsurifirman työntekijät ovat yleensä puunkaadon asiantuntijoita, mutta harvemmin metsäekologian/eliölajibiologian asiantuntijoita ja he kaatavat puita aika mekaanisesti miettimättä niiden merkitystä juuri sen paikan tasapainoista ekologiaa ylläpitävässä kokonaisuudessa. - Periaatteessa jokaisen hoitotoimenpiteen toteutuksen aikana pitäisi mukana olla myös ekologian/biologian asiantuntijoita seuraamassa sekä ohjaamassa paikan päällä mitä hoitosuunnitelman pohjalta kannattaa tehdä ja mitä ei. Nyt on esimerkiksi aiemmin kaadettu/siistitty tehokkaasti sellaisia kohteita, joiden takia mm. satakieli on hävinnyt sataman läheisyydestä, pienlinnusto heikentynyt ranta-alueella, pääskysten ruokailumahdollisuudet heikentyneet, taaajamajänisten pesimä/yöpymispaikkoja kadonnut, oravien/tikkojen pesimä- ja ravintopuita kaadettu jne. jne. lista monien eliölajien elinehtojen heikennyksestä Vanhan Kauppalan alueella on hyvin pitkä eikä ainoastaan viime kevään rajujen hakkuiden takia. Ainoa kriteeri vaikuttaa olleen vain maiseman avaaminen niin, että näkymät järvelle avautuvat Vanhan Kauppalan asuintaloista, joka on itsekäs ihmisten näkökulma puistoalueiden hoitoon. - Itse toivoisin jatkossa, että aavistushakkuita tai muita karkeampia käsittelytoimenpiteitä ei tehdä kuulematta laajasti lähiympäristön asukkaita tai ainakin annetaan mahdollisuus kommentoida hyvissä ajoin mahdollisia tehtäviä hakkuista lehti-ilmoituksella ja ilmoituksella kaupungin nettisivustolla. Muutenkin näihin päiviin saakka taaajamametsien käsittely Nurmeksessa on ollut hyvin rajua ja vaikea ymmärtää täysin terveiden vanhojen puiden, etenkin vanhojen terveiden mäntyjen ja kuusien, kaatoa millään perusteilla mm. Kötsinmäeltä tai Mikonniemestä.

Vastaus

Suunnitelmassa avataan joitain uusia alueita maiseman takia, mutta nämä toimenpiteet tehdään aiempaa kevyemmin, myös alikasvustoa säästäen. Aiemmin avatuille alueille on tulevaisuudessa tarkoitus jättää enemmän säästöpusikoita.

6.5 KOMMENTOIDUT KUNNOSSAPITOKOHTTEET KARTALLA 234: Pölynsuojametsä. Pienpuuston hoidossa jätetään yksittäisiä runkoja ja säästöpusikoita erirakenteisuutta tuomaan ja pölyä sitomaan. Pidetään puustoa tiheämpänä talojen puolella. Hauska ilmaisu, ”pölynsuojametsä”, mitähän mahtaa lopulta tarkoittaa? Pölyhän pölisee joka puolella Vanhaa Kauppalaa missä vain autot liikkuvat.

Vastaus

Pölynsuojametsä on yksi suunnitelmassa käytetyn RAMS-luokituksen luokasta. Kuvio 234 soveltuu sijaintinsa (tien ja asutuksen välissä) ja kokonsa puolesta kehittää pölynsuojametsäksi, jonka tarkoitus on sitoa pölyä kasvustoonsa.

6.6 267: Pyörätie. Pienpuuston hoidossa siistitään pyörätien ja asutuksen välistä lehtipuustoa, jätetään säästöpuskia näkösuojaksi. Mitä tarkoitetaan siistimisellä? Olisiko syytä tarkemmin tutkia miten paljon

lehtipuuston joukossa pesii linnustoa pitkin kesää ja millaisen suoja se tarjoaa pieneläimistölle. 268: Pienpuuston hoidossa siistitään kevyesti lehtipuustoa, lammikon rantaa ei raivata. Viitaten edelliseen kommenttiin. 269: Pidetään järvinäkymää avoimna. Pienpuuston hoidossa jätetään yksittäisiä runkoja (mäntyä, haapaa) kasvamaan sopiviin kohtiin, sekä säästöpuskia puiden tyville. Lammikon rantaan jätetään isompi säästöalue raivaamatta. Viitaten edelliseen kommenttiin.

Vastaus

Alueet 267 ja 268 sijaitsevat kulkureitin/rakennuksen lähistöllä, ja niitä siistitään raivaamalla lehtipuustoa vähemmäksi. Nämä ovat pienialaisia ja mielestäni eliöstön kannalta vähämerkityksellisiä kohteita. Kuviolla 269 kasvaa nykyisellään harvojen isompien puiden lisäksi lähinnä aiemman pienpuuston raivauksen jäljiltä kasvanutta ohutta vesakkoa, jota on tulevaisuudessa tarkoitus raivata maiseman avoimena pitämiseksi. Tulevaisuudessa alueelle kuitenkin jätetään säästöpusikoita ja isompikin säästöalue eliöiden elinmahdollisuuksia turvaamaan.

6.7 270: *Kuviolla kaavassa merkintä säilyttää luonnontilassa (VL/s). Pienpuuston hoidossa jätetään männyn taimet raivaamatta, sekä säästöpuskia. Kaadetaan metsuritöinä tielle ja muille kulkuväylille yltävät lahopuut maahan (onko paljoakaan lahopuita, ei siltä nimittäin näytä?), muut jätetään pystyyn. Samalla kaadetaan maahan muutama vanhempi mänty jotka haittaavat niiden alla kasvavia nuorempia mäntyjä. Miksi kaadetaan kaikista vanhimpia ja ylväimpiä mäntyjä kun niiden kasvaminen voi kestää toista sataa vuotta kuivalla harjukankaalla etenkin kun alueella ei ole vielä juurikaan isoa kunnon taimikkoo? Haetaanko väkisin oikeutta avartaa näkymää kirjastolta Nurmesjärvelle? 271: Pienpuuston hoidossa säästetään kaikki männyn taimet, kuusiakin jätetään mutta raivataan tarvittaessa vähemmäksi. Miten paljon vähemmäksi ja ylipäätään miksi? Perustelut puuttuvat.*

Vastaus

Kuviolla 270 tielle ja muille kulkuväylille yltäviä, kaadettavia lahopuita ei ole montaa (alle 10 kpl). Vanhojen mäntyjen lisäksi kuviolla on joitain hieman nuorempia mäntyjä, joille on tarkoitus antaa kasvutilaa kaatamalla muutama (alle 10 kpl) niitä haittaava vanhempi mänty maahan lahopuiksi. Näin turvataan puuston jatkumoa ja erirakenteisemmaksi kehittymistä. Näiden vanhempien mäntyjen luonnollinen kuoleminen kestäisi vielä mahdollisesti vuosikymmeniä, jolloin alla kasvava nuorempi mänty ehtisi surkastua. Tämän kuvion käsittely ei millään tavalla vaikuta kirjaston järvinäkymiin, koska se ei sijaitse kirjaston ja järven välissä. Kuviolla 271 raivataan kuusta tarvittaessa vähemmäksi männyn taimettumisen parantamiseksi. Kuvio on maapohjaltaan paremmin männylle sopivaa, ja mänty taimettuu yleisesti ottaen kuusta huomattavasti isojen puiden alle.

6.8 272: *Poimintahakkuussa poistetaan alta kasvavia mäntyjä ja rauduskoivuja haittaavia yksittäisiä puita. Kaakkoiskulman tiheimmältä alueelta poistetaan enemmän huonolatvaisia mäntyjä. Tielle tai rakennusten päälle yltävät lahopuut kaadetaan maahan. Pienpuuston hoidossa jätetään kaikki mänty raivaamatta, sekä yksittäisiä kuusia ja pihlajapuskia. Tässä on metsikkö, jossa käpy- ym. tikat tykkäävät varmaankin käydä ruokailemassa, joten kannattaa katsoa, että mitä puita on lopulta järkevää kaataa vai onko mitään. Onko peruste riittävä poimintahakkuulle? Muutenkin onko tarvetta kaataa mitään koska miten esim. alta kasvavat männyt tai rauduskoivut haittaavat yksittäisiä isompia puita koska ne tarjoavat suoja linnustolle.*

Vastaus

Kuviolla 272 on enemmän valtapuuston alla kasvavia pienempiä mäntyjä ja koivuja, joille on tarkoitus antaa kasvutilaa poistamalla isompia puita niiden päältä (ks. kuvio 270 perustelu). Alla kasvavia mäntyjä ja koivuja ei ole tarvetta eikä tarkoitukseen poistaa. Kaakkoisosasta poistetaan huonolatvaisia (latvuksisia) mäntyjä, koska niillä on tulevaisuudessa vaara kaatua läheisten rakennusten päälle.

6.9 273: *Pienpuuston hoidossa jätetään männyn taimet raivaamatta. Poistetaan metsuritöinä tielle ja muille kulkuväylille yltävät lahopuut, muut jätetään pystyyn. Onko miten paljon lahopuita, määristä ei puhuta mitään ja mikä on lopulta lahopuu. Ei kaiketi vielä latvasta kuiva mänty?*

Vastaus

Poistettavia lahopuita ei ole montaa (alle 5 kpl). Kuollut puu on lahopuu, vain latvastaan kuivunut mänty ei ole.

6.10 306: *Kumma kyllä, mutta ei löytynyt kartalta, mutta kommentoin silti perusidea. Harvennus kevyenä, poistetaan huonolatvaisia- sekä laatuksia, säästetään hyväkuntoisia pienempiäkin kuusia. Säästetään koivut, männyt ja harmaalepät. Jätetään tilanrajan ja itäisimmän reitin harvempipuustoinen väli käsittelemättömäksi säästöalueeksi. Pienpuuston hoidossa käsitellään tarvittaessa reittien välitöntä lähiympäristöä. Voisiko tämäkin olla villimpänä säilytettävä luonnonsäästiö piennisäkkäiden ja lintujen suojapaikkana ilman mitään erityistä käsittelyä? 308 & 310: Puistometsä. Poistetaan mahdollisia vaarapuita tulevaisuudessa ja istutetaan uusia tilalle. Raivataan vesakkoa tarvittaessa ja hyvin kapea kaistale pyörätien vieressä, katuvalolinja. Sahataan linjaa haittaavia oksia, raivataan alta tarvittaessa. OK.*

Vastaus

Kuvio 306 sijaitsee Itäkaupungissa hiihtokeskuksen lähetyillä. Suunnitteluohjelma on numeroinut kuviot automaattisesti. Kuvio on tasaikäistä, melko nuorta, hyvin kuusivaltaista metsää. Harventamalla tehdään tilaa sekapuulle ja parannetaan jäävien puiden elinvoimaisuutta. Alueen arvokkain, lehtipuuvaltaisempi osa, jätetään säästöalueeksi.

6.11 369: *Puistometsä. Poimintahakkuussa poistetaan harkitusti yksittäisiä puita, jotta järvinäkymä avautuu takana oleville taloille. Pienpuuston hoidossa jätetään yksittäisiä runkoja kasvamaan aukkopaikkoihin. Asun puiston vastapäisessä kerrostalossa 3. kerroksessa, mutta en itse näe tarpeelliseksi yksittäisten isojen puiden poistamista koska olen seurannut paljon puiston linnustoa ja eläimistöä. Esimerkiksi puistossa pesii käpytikkapariskunta ja puistoalueella pesii paljon muitakin lintuja etenkin sen koivupuissa sekä siellä viihtyvät hyvin myös oravat. Maisemaa ei ole välttämätöntä avata koska se ei ole asumisen idea ko. paikassa, järven näkee paljon paremmin kuin jaksaa tien yli mennä vajaan 200 m satamaan ja katsella sieltä hienoja järvimaisemia. Ei ole mitään järkeä harventaa puiston vanhaa isoa puustoa järven parvekeihailun takia. Näin säästetään monelle lintu- ja oravapariskunnalle tärkeä asuinpaikka. Viime kesänä puistosta oli jostain syystä kaadettu yksi iso vanha koivu, joka oli luultavasti käpytikan vakioruokapuuna ja mahdollisesti joidenkin muiden lintujen pesimäpuu. Lisäksi puistossa on todella komeita vanhoja mäntyjä, joita olisi täysin turhaa kaataa turhamaisten asukkaiden vaatimusten takia sen vuoksi, että parvekkeelta avautuisi järvinäkymä. Rata-alueen vierestä kaadettiin jo paljon koivuja edellisenä*

kesänä, joka avasi jo maisemaa järvelle, myös alempana asuville. On siis erittäin huono perustelu tuhota hieno isojen puiden puisto vain avaamalla järvinäkymää talossa asuville, joista iso osa asukkaista vieläpä viihtyy kesäisin ja talvisin aivan muualla kuin omassa asunnossaan.

Vastaus

Maiseman avaamista oli asukaskyselyssä toivottu. Mutta koska tämä kommentoija ja toinenkin vastustaa ideaa, niin **suunnitelmaa muokattiin poistamalla poimintahakkuu kuviolta 369.**

6.12 410: *Nurmipohja. Perustetaan kukkaniitty ja aletaan hoitaa sen mukaisesti. Pisteet tästä! 412: Nurmipohja. Rauduskoivuja reunoilla Vastaukset rannassa nuorempia koivuja, pajua ja mäntyjä. Pienpuuston hoidossa käsitellään rantavyöhykettä, jätetään säästöpuskia puiden tyville. Tuodaan lisää penkkejä polun varrelle. Tältä alueelta kaadettiin täysin turhaan iso määrä hyvään kasvuun lähteneitä koivuja ja esimerkiksi lintujen suojan/pesinnän kannalta menetettiin paljon ekologista arvoa. 416: Nurmialue, rauduskoivuja ja harmaaleppää. Pienpuuston hoidossa käsitellään rantavyöhyke, jätetään säästöpuskia (hyvä pikkulinnuille!) etenkin leppien yhteyteen. Poistetaan huonokuntoinen leppä, istutetaan muutama rauduskoivu tai muu puulaji (esim. tuohituomi) tilalle. Aiemminhan ko. paikassa oli hienoja leppiä/tervaleppiä sekä myös haapoja, jotka kaadettiin turhaan pois rantapenkältä. 420: Nurmialue, nuorempia koivuja sekä vanhoja mäntyjä sekä haapoja. Pienpuuston hoidossa raivataan vain näkyvyyttä peittävää kasvustoa (näkyvyyden peittävä kasvusto tarjoa hyviä suojapaikkoja pienlinnustolle), törmän taakse voidaan jättää kasvamaan. Ei raivata männyn taimia. Paikan haapapuissa/männyissä viihtyvät naakat ja varikset kesäisin yöpuulla sekä tekevät siinä iltaisin kokoontumisajojaan ja siksi niiden kaatamista tulee välttää. 421: Puistometsä. Kaadetaan tielle yltävät pitkälle lahonneet puut maahan. Istutetaan muutama rauduskoivu kuvion länsiosan aukkopaiikkaan. Pienpuuston hoidossa jätetään yksittäisiä runkoja kasvamaan. Tulevaisuudessa viljellään lisää puita (mäntyä, rauduskoivua) jos luontaisesti syntyviin aukkoihin ei muuten puita kasva. Yltävätkö pitkälle lahonneet puut todellakin jalkakäytävälle, sillä mäntypuusto vaikuttaa terveeltä? Paikka on ilta-auringossa yksi Nurmeksen Vanhan Kauppalan kauneimpia koska kukkulan männynrungoista heijastuva auringonvalo muodostaa hienon valotaideteoksen.*

Vastaus

Kuviolla 421 tielle/rautatielle yltäviä, kaadettavia lahopuita ei ole montaa.

6.13 MIKONNIEMEN KOKONAISUUS 423, 424, 425, 426 ja 456: *Eryteisesti Nurmeksen Vanhan Kauppalan asukkaille tärkeälle, mutta hyvin pienelle sekä ekologisesti rikkaalle kohteelle ehdotetaan jopa monitoimikoneen käyttöä ja muita radikaaleja toimenpiteitä puiden kaatoineen. Miksi Mikonniemi kohteena ei saisi olla villinä ja sellaisena kuin se nyt on sekä antaa isojen vanhojen kuusien, vanhojen koivujen ja mäntujen sekä kehittyvän aluskasvillisuuden kasvaa siellä täysin rauhassa? MIKONNIEMI EI KAIPAA RAJUA IHMISEN KÄTTÄ/HOITOA JA SIELTÄ PITÄISI JATKOSSA AINOASTAAN KAATAA SEN POLULLE MAHDOLLISESTI KULLOINKIN KAATUMASSA OLEVAT TODELLA AIDOSTI LAHOT PUUT, LÄHINNÄ VANHAT KOIVUT, MUTTA EI NIITÄ PUITA, JOTKA EIVÄT MILLÄÄN TAPAA UHKAAN KAATUA IHMISTEN PÄÄLLE VIELÄ LÄHIVUOSINA. MIKONNIEMESSÄ VIIHTYVÄT HYVIN ORAVAT, USEAT LINTULAJIT JA JÄNIKSET KOSKA SIELTÄ LÖYTYY VIELÄ PESIMÄPAIKKOJA JA SUOJAA. MIKONNIEMI KOHTEENA ON VIELÄ PIENI "VILLI" LUONNONSÄÄSTIÖ SITÄ NURMESTA, JOKA EI OLE YLIHOIDETUN STERIILIIÄ PUISTOMETSÄÄ JA JOLLAISTA EI ENÄÄ VANHAN KAUPPALAN MUILTA ALUEILTA LÖYDÄ JA SIKSI SE ON MYÖS SÄILYTETTÄVÄ MAHDOLLISIMMAN ALKUPERÄISENÄ/VILLINÄ. MIKONNIEMEN KUNNOSSAPITOKOHEET YKSITYISKOHTAISESTI. Mikonniemessä hakkuukartan mukaan sen eri kunnossapitokohteet sisältävät hyvin*

eritasoisia hakkuita. Kunnossapitokohde 423 harvennusta, 42 kaistalehakkuuta ja 426 ensiharvennusta. 456 kunnossapitokohteesta ei avata miten sitä lopulta käsitellään. Miten sinne voidaan ylipäätään kohdistaa ”hakkuita” kun hakattavaa on lopulta niin vähän. Olennaisinta Mikonniemessä on se, että se jätetään mahdollisimman luonnonmukaiseksi ja siksi yksin jo sellainen käsite kuin ”kaistalehakkuu” herättää huolta koska sillä viitattaneen tavallista rankempaan hakkuumalliin Mikonniemen kohdalla. 423: Harvennuksessa käsitellään rannan koivikkoa kevyesti huonolatvaisimpia poistaen. Pienpuuston hoidossa jätetään säästöpuskia rannalle. Huonolatvaisia puita on vähän ja maisemia ei tarvitse avata nykyistä enempää. Mitä tarkoittaa kevyt käsittely? Suurin osa poistetaan? 424: Perustetaan raunion paikalle kukkaniitty ja hoidetaan sen mukaisesti. Hyvä. 425: Skeittirampit, tenniskentät. Saavat olla Mikonniemessä. 426: Ennakkoraivauksessa ja pienpuuston hoidossa jätetään vähintään 5 metrin kaistale rantaan raivaamatta. Jätetään yksittäisiä runkoja aukkoihin kasvamaan. Mitä tarkoittaa ennakkoraivaus ja pienpuuston hoito? Kuulostaa radikaalilta kun mitään suurta raivattavaa ei ole Mikonniemessä 456: Pienpuuston hoidossa jätetään säästö pusikoita kuvion reunoille, ja kuvion keskelle leppien alle isompi säästö alue. Koko kuviolle jätetään yksittäisiä runkoja kasvamaan. Polun läheltä kaadetaan lahokuusi maahan. Tulevaisuudessa kaadetaan vaaraksi olevia, polulle yltäviä runkoja maahan. Poistetaan tulevaisuudessa myös yksittäisiä puita alta kehittyvän alikasvoksen tieltä. lastutetaan tarvittaessa varjoa sietäviä puulajeja. Virhe kartan merkinnässä 456 koska tekstiosiossa viitataan Kötsinmäkeen? KIITOS MAHDOLLISUUDESTA KOMMENTOIDA NURMEKSEN TAAJAMIEN HOITOSUUNNITELMA!!!!

Vastaus

Mikonniemeen ei esitetä monitoimikoneen käyttöä, eikä mielestäni kovin radikaaleja toimenpiteitä muutenkaan. Suunnitelman johdantotekstissä mainitaan, että ulkoilu- ja virkistymetsissä (M3) ”hakkuut tehdään tavallisemmin monitoimikoneella”. Ei kuitenkaan kaikkialla, esim. Mikonniemen alue on niin pieni, samoin kuin poistettava puumäärä, että monitoimikoneen käytölle ei ole perusteita. Vanhimman ja isoimman kuvion (456) puustolle ei tehdä poluille yltävien lahopuiden kaatamista kummempaa. Tulevaisuudessa suunnitelmakauden ulkopuolella (+10 vuotta) mahdollisesti kaadetaan yksittäisiä puita alle kehittyvien puiden tieltä. Tämän kuvion pienpuuston hoito on suunniteltu vasta vuodelle 2026, kun vesakko kasvaa. Pienpuuston hoidolla tarkoitetaan vesakon raivausta, ja kasvutilan tekemistä yksittäisille valituille taimille, joita tulevaisuudessa halutaan kasvattaa. Kaistalehakkuuta ei Mikonniemen alueelle ole suunniteltu, vaan peruskartassa kaistalehakkuun kanssa saman sävyisenä näkyvä tenniskenttä hämää. Kuvion 423 harvennuksessa poistetaan vain huonolatvaisia koivuja, joita ei tosiaan montaa ole. Näin annetaan kasvutilaa jäljelle jäävien koivujen latvuksille. Kuvion 426 ensiharvennuksella edistetään jäljelle jäävien puiden latvusten elinvoimaisuutta, ja vältetään tasaikäisten puuryhmien riukuuntuminen. Vuodelle 2026 suunniteltu ennakkoraivaus (vesakon raivaaminen) voi olla tarpeen metsurin työskentelyn onnistumiseksi.

Kommentti 7: Tiedoksi, että Antti Lapin kadun ja Lehtovaaran kadun risteyksessä, kuviolla 345, on pikkuruinen niitty, jossa on hyvä lajisto, tosin myös vieraslajit lupiini ja jättitatar. Tässä vielä lajilista kesältä 2022: Päivänkakkara poimulehti nurmitatar pihatatar nurmihärkki särmäkuisma peurankello komealupiini jättitatar nurmitädyke ahomansikka lillukka metsäkorte pikkumatara aho-orvokki pelto-ohdake huopaohdake mesiangervo huopakeltano rätvänä kultapiisku puna-ailakki nurminätkelmä aivotvirna valkoapila siankärsämö pietaryrtti maitohorsma ojakärsämö sarjakeltano puna-apila nuokkotalvikki metsäkastikka timotei rölli koiranheinä karhunputki puolukka mustikka kannusruoho koiranputki pujo leskenlehti rohtotädyke hiirenvirna nokkonen harakankello heinätähtimö silmäruoho rohtotädyke

Vastaus

Kiitos tiedosta, niityt ovat arvokkaita pienikokoisinakin. Mainitsemiesi katujen aivan risteystä lähin alue ei kuulu suunnittelualueeseen (katualueen osa), mutta **lisäsin silti suunnitelmaan kuviolle maininnan tästä niitystä.**

Kommentti 8: *Kuvio 281Kiviniemi = puuston käsittely esitys on mielestäni oikea. Kuvio 283 Nykyinen puistoalue = puuston käsittely on mielestäni muuten hyvä, mutta lisäysehdotukseni: -Asutukseen rajoittuvalta alueelta poistetaan tulenkaato riskialttiit puut.*

Vastaus

Suunnitelmaan lisättiin kuviolle 283 maininta, että asutuksen läheltä poistetaan puut, jotka olisivat vaarassa kaatua rakennusten päälle taikka piha-alueille.

Kommentti 9: *Tämän sanotaan olevan 'Taajamametsien ja puistojen ekologinen hoitosuunnitelma'. Kuitenkin tämä on metsien / puuston hoito- ja hakkuusuunnitelma. Puistoalueita ei ole suunnitelmassa tunnistettu ollenkaan, kaavamerkinnoista huolimatta. Kun luokituskin on vain metsänhoidollinen tämä suunnitelma ei sovellu puistoalueiden suunnitelmaksi ja tulee siksi niiden osalta jättää käyttämättä. Keskustan palosoliin ja palotoreihin on tehtävä kokonaan oma suunnitelmansa. Tämän suunnitelman esitykset tulee ohittaa kokonaan. Tässä suunnitelmassa palotoreja ei ole edes tunnistettu, ne on luokiteltu 'toimintaviheralueiksi' tms. Palosolat ja palotorit ovat Nurmeksen erityispiirre, jota ei pidä tuhota puunhoitosuunnitelmalla. Kuvio 356. Esitetyt toimenpiteet ylimitoitettuja. Harkittava jätettäväksi toimenpiteiden ulkopuolelle. Kuvio 379. Esitettyä puustoa ei enää ole. Kaupunki hakkasi aukeaksi kesällä 2022.*

Vastaus

Suunnitelman laadinnassa on käytetty RAMS-luokitusta, jossa nurmipohjaiset puistot kuuluvat R-luokkaan (toimintaviheralue yms.). Tästä on maininta suunnitelman johdantotekstissä. Puistomaiset metsät (ei-nurmipohjaiset) kuuluvat puolestaan "Lähimetsä (M2)"-luokkaan, ja kuviotiedoissa on erikseen tarkenne "Puistometsä". Kuvio 356 on hyvin tiheää leppävaltaista nuorta metsää. Alue on tarkoitus harventaa niin, että yksittäiset puut saavat tilaa kehittyä ja säilyvät elinvoimaisempina, myös harventamattomia säästöalueita jätetään. Kuviolla 379 esitetty puusto on mitattu loppukesästä 2022, jolloin alueelta oli jo poistettu puita, muttei lähellekään kaikkia.

Kommentti 10 (pilkottu pienempi osiin):

10.1: *Kommentteja Nurmeksen taajamametsien ja puistojen ekologiseen hoitosuunnitelmaan Ylä-Karjalan Luonnonystävät Ylä-Karjalan Luonnonystävät kiittää Nurmeksen kaupunkia siitä, että taajamametsille on lähdetty laatimaan kattavaa hoitosuunnitelmaa, ja kaupunkilaisilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun sitä kommentoimalla. Myönteistä on, että suunnitelmalle on asetettu tavoitteeksi alueiden ekologisen tilan säilyminen ja parantaminen huomioiden myös viihtyisyys, maisema ja kulttuuriarvot. Koska suunnitelmassa korostetaan ekologista tarkastelukulmaa, olisi ensiarvoisen tärkeää, että tarkastelun kohteena olevista alueista (erityisesti niissä, joihin on suunniteltu merkittävämpiä toimenpiteitä) tehtäisiin luontoinventoinnit ennen minkään toimenpiteiden aloittamista. Taajaman alueella on jo nyt muutamia tiedossa olevia merkittäviä lajiesiintymiä ja biotooppeja, ja tieto niistä ja vielä tuntemattomista kohteista*

tulee ehdottomasti liittää osaksi hoitosuunnitelmaa. Inventointien perusteella tehtyjä suunnitelmia tulisi sitten hienosäätää siten, että ne palvelisivat mahdollisimman hyvin asetettuja tavoitteita. Asukkaiden kuuleminen jo suunnittelun alkuvaiheessa olisi varmasti parantanut suunnitelman hyväksyttävyyttä. Onko asukkaiden mielipiteitä kysytty tontteihin rajoittuvilla alueilla? Esimerkiksi Jyväskylässä kyseltiin asukailta ennen suunnitelman tekoa eikä vasta jälkikäteen (toki silloinkin sai kommentoida).

Vastaus

Asukkailla on ollut mahdollisuus antaa vapaasti kommentteja suunnittelualueesta ennen suunnitelman tekemistä, ja ne on pyritty suunnitelman laadinnassa huomioimaan.

10.2: *Kuluneen kymmenen vuoden aikana on koettu lähes vuosittain yllättäviä myrskyjä kaikkina vuodenaikoina. Myrskyt ovat kaataneet runsaasti puuta erityisesti avoimien paikkojen reunalla kaikenlaisista metsistä. Rannoilla ja peltojen reunoilla olleiden metsien lisäksi erityisesti vasta harvennetut, ns. hyvin hoidetut talousmetsät ovat kärsineet kattavia myrskytuhoja. Myrskyjen jatkumista tulevaisuudessa kannattaa ennakoida välttämällä liiallista harventamista ja suosimalla eri-ikäisten ja -lajisten puiden kasvatusta. Monessa kohdassa mainitaan yksittäisten puiden poisto esim. taimikoiden yltä mainitsematta aina poistettavien puiden laatua.*

Vastaus

Puustolla kestää aina muutama vuosi harvennuksen jälkeen vahvistaa pystyssä pitävää juuristoaan ja tottua muuttuneisiin olosuhteisiin. Harvennetuista metsistä myrskytuhoille altteimpia ovat ns. ”myöhässä” harvennetut tasaikäiset metsät, joissa puiden latvukset ovat päässeet supistumaan pieneksi, jolloin niiden kasvukyky on heikentynyt. Tällöin puiden juuristokin on huonommin kehittyntä. Myös puiden kyky kasvattaa uutta juuristoa harvennuksen jälkeen on heikompi. Suunnitelman harvennukset on tarkoitus tehdä tavallista kevyemmin, ja lähtökohtana on myös suosia mahdollisimman paljon seka- ja eri-ikäisten puiden säilymistä. Yksittäisten poistettavien puiden laatua ei ole aina mainittu, jolloin poistettavat puut vastaavat kuviotiedoista löytyviä puustotietoja. Näitä tietoja voi olla toki haastava lukea, ja selkeyden vuoksi poistettavista puista olisi voinut mainita tiedoissa tarkemmin.

10.3: *Monet Suomen vanhimmista ja komeimmista puista löytyvät vanhoista kaupungeista, joissa puut ovat saaneet rauhassa kasvaa vuosisatoja. Määrätietoisella suunnittelulla vanhoja puita voitaisiin saada tänne Nurmekseenkin. Suunnitelmassa mainitaan usein huonolatvaiset männyt määrittelemättä mitä tällä tarkoitetaan tai miksi ne pitää poistaa. Huonolatvaisesta männystä saattaa aikojen kuluessa varttua komea maisemapuu, kun kasvu latvan sijasta keskittyy oksiin tai mahdollisesti korvaaviin uusin latvoihin. Kuolleet männynlatvat eivät muodosta erityistä riskiä, sillä ne yleensä keloutuvat paikalleen ja putoavat vain poikkeuksellisissa myrskyissä, jolloin ihmiset eivät juurikaan metsissä liiku. Täytyy muistaa, että Nurmeksessäkin moni taajaman järeistä männystä on parin sadan vuoden ikäluokkaa. Jokaisen tällaisen puun kaatamista tulee harkita erittäin tarkkaan, kaatamiselle tulee olla erittäin vahvat perustelut ja kaatamiselle on mietittävä vaihtoehtoja, sillä tehdyn vahingon korjaamiseen menee taas pari sataa vuotta. Puistometsän kasvatuksessa ei tarvitse noudattaa talousmetsän kasvatuksen kriteerejä. Voidaan kasvattaa myös epämuodostuneita, muodoltaan vaihtelevia puita, jotka saattavat vanhetessaan olla erityisen kauniita. Taimien kasvulle ei tarvitse luoda ensiluokkaisia olosuhteita, vaan taimien voi antaa kasvaa vallitsevien olosuhteiden mukaan hitaamminkin, jolloin niistä ajan myötä kehittyä kestäviä ja kauniita yksilöitä, jotka vielä kuoltuaankin ovat arvokasta ainesta puusepäntöihin. Nopeasti kasvatettu tasalaatuinen puusto en erityisen altista myös myrskytuhoille.*

Vastaus

Huonolatvaisella männyllä olen tarkoittanut latvukseltaan supistunutta puuta, eli "huonolatvuksinen" olisi ollut kuvaavampi termi. Pelkästään latvaltaan tai rungon laadultaan huonoja, muuten elinvoimaisia puita ei ole tarve järjestelmällisesti poistaa. Huonolatvuksisia, elinvoimaisuudeltaan heikentyneitä mäntyjä poistetaan toimenpiteissä, että jäljelle jäävillä puilla olisi enemmän tilaa kehittää latvustaan ja säilyä elinvoimaisempina. Tekemällä taimille tilaa kehittyä ne eivät surkastu, jolloin metsät kehittyvät nopeammin ja varmemmin erirakenteisimmiksi kuin mitä ne nyt ovat.

10.4: *Suunnitelman monessa kohdassa puhutaan pienpuuston hoidosta, mutta tekstistä voi päätellä tarkoitettavan pienpuuston poistoa. Asioista pitäisi käyttää niiden oikeita nimiä, jotta ei johdettaisi kuntalaisia harhaan. Jos pienpuustoa aiotaan myös hoitaa, olisi suunnitelmassa mainittava miten tämä tehdään: mitä puita suositaan, mitä rajoitetaan, miksi hoidetaan, mitkä ovat hoidon tavoitteet jne.*

Vastaus

Pienpuuston hoito on yleisesti käytössä oleva termi, jolla tarkoitetaan alikasvoksen harventamista. Tämä termi on käytössä myös suunnitteluohjelmassa, jolla suunnitelma on luotu, eikä sen muuttaminen onnistu manuaalisesti. Pienpuuston hoidossa on tarkoitus tehdä kasvatettavaksi valituille puille tilaa kasvaa, ja puulajisekoitus on tarkoitus pitää mahdollisimman monipuolisena. Erityisesti varjossakin menestyvä pihlaja haittaa useasti havupuun taimien selviytymistä kaupunkialueilla. **Suunnitelman johdantotekstiin on tarkennettu pienpuuston hoidon tavoitteita ja toteutustapaa.** Yksi pienpuuston hoidon tavoitteista on myös viihtyvyys, jota asukaskyselyn perusteella toivottiin.

10.5: *Avoimuus mainitaan useassa kohdassa, mutta etenkin kesähelteillä kaivataan myös sulkeutuneita varjoisia metsiä, joihin voi paeta pahimpia helteitä. Harvennettu männikkö on kesällä erittäin kuuma paikka, mutta jo lehtipuiden suosiminen alueen reunalla parantaisi tilannetta. On hyvä, että tiheiköitä ja pensaikoita on pyritty myös jättämään ja nykyisestä tilanteesta lisäämäänkin, koska niiden raivaaminen heikentää merkittävästi alueiden biodiversiteettiä. Tiheiköt tarjoavat monille pikkulinnuille parhaita, suojaisia pesä- ja piilopaikkoja. Taajaman alueelta on tiheiköistä havaintoja mm. viitakerttusten pesinnästä. Huonona esimerkkinä taas voidaan mainita, että suunnittelemattoman pienpuuston raivauksen myötä ovat satakielet hävinneet taajamasta kokonaan. Aikaisin keväällä kukkivat pajut ovat tärkeitä ravintokasveja pölyttäjille kukkakasvien vielä puuttuessa. Pajuja pitäisi tästä syystä jonkin verran suosia pensaikoiden hoidossa. Haapa on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä puu, jota myös pitäisi suosia siellä, missä sitä löytyy. Myös maisemapuina suuret haavat ovat kauniita kaikkina vuodenaikoina.*

Vastaus

Suunnitelmassa hakkuutoimenpiteitä ei tehdä ollenkaan noin 50 prosentissa metsät-luokan kasvavan metsämaan alueista, eli monenlaisia metsiä myös säilyy myös sulkeutuneempina. Hakkuissa on tarkoitus säästää sekapuustoa mahdollisimman monipuolisesti, eli lehtipuita tullaan jättämään kaikkialle missä niitä on. Harvennustiheyttä vaihdellaan, ja ulkoilu- ja virkistymetsiin jätetään myös harventamattomia alueita. Pienpuuston hoidossakin eri lajeja säästetään mahdollisimman monipuolisesti, ja jätettävät pensaat tulevat monessa tapauksessa olemaan pajua.

10.6: *Kaikilla alueilla, joissa maapohja on luonnonkasvillisuutta, tulee maassa oleva tai sinne päätyvä järeä lahopuu jättää paikoilleen. Samoin pystykelot ja pökkelöt, mikäli ne eivät ole välittömästi vaarassa kaatua kulkuväylille. Esimerkiksi Mikonniemen alueella ja itäkaupungissa (mm. kuntopolun varrella) on useita järeän sekapuuston kohteita, joissa on hyvät edellytykset luontaiselle lahopuuston lisäämiselle.*

Vastaus:

Lahopuut on tarkoitus säästää kommentissa mainitulla tavalla, poikkeuksena kuitenkin muutamat keskusta-alueella sijaitsevat, ei-nurmipohjaiset puistometsät.

10.7: *Valtimon osalta suunnitelma vaikuttaa kuitenkin metsien osalta pääosin hyvältä, mutta pientä ihmetystä herättävät suunnitelmat pienpuuston raivaamiseksi jopa paikasta, jossa ei ole mitään puustoa. Valtimolta löytyi ainoastaan yksi kohde, jolle ei tehdä yhtään mitään. Mahdollisesti on olemassa muitakin alueita, joissa luonnontilaan jättäminen olisi luonnon ja asukkaiden kannalta paras ratkaisu, esimerkiksi aivan rautatien ja kuutostien tuntumassa tai niiden välissä olevat metsiköt. Rehevä pensaskerros toimii hyvänä meluvallina ympäri vuoden.*

Vastaus

Pienpuuston hoito on todennäköisesti suunniteltu tuleville vuosille, ja oletettu että vesakko kehittyy siihen mennessä. Monille kuvioille on merkattu toimenpide (hakkuu/pienpuuston hoito), mutta kuviotekstissä on tarkennettu, että toimenpidettä tehdään vain esim. asutuksen puoleisella reunalla tai polun läheisyydessä. Rautatien ja kuutostien välissä olevat metsiköt ovat niin kapeita (alle 50 metriä), ettei niiden puustolla yksistään ole merkittävää vaikutusta melun torjuna. Viihtyvyyden takia näiden alueiden pienpuustoa hoidetaan, mutta näillekin alueille on tarkoitus jättää alikasvosta kasvamaan, myös näkösuojan kehittymistä ajatellen.

10.8: *Merkittävä puute suunnitelmassa on se, että puhutaan pääasiassa metsistä, toki muutamassa kohdassa mainiten muitakin luontotyyppisiä (niityt). Olisi kuitenkin syytä tehdä kokonaisvaltainen luonnonhoitosuunnitelma, jolla turvattaisiin kaikkien luontotyyppien säilyminen myös rakennetun ympäristön keskellä. Tässä voitaisiin ottaa mukaan suunnitteluun ja toteutukseen myös kuntalaiset ja erityisesti maanomistajat taajama-alueilla. Maailmalla on hienoja esimerkkejä miten hyvinkin kaupunkimaisia betoniviidakkoja tai nurmikkoautiomaita on muutettu yhteisvoimin viihtyisiksi asukkaille ja monipuoliselle luonnolle sopiviksi. Esimerkiksi sähkölinjat ja maanteiden pientareet ovat nykyisin monien perinneympäristölajien viimeisiä turvapaikkoja, joita pitäisi suunnitelmallisesti hoitaa. Nyt pientareilla valtaavat koko ajan lisää alaa lupiinit ja muut vieraslajit.*

Vastaus:

Suunnitelmassa on osoitettu vajaan 12 hehtaarin edestä paikkoja (25 kpl) perustettavaksi niityille ja muille perinnebiotoopeille. Suunnitelmassa suositellaan tarkemman suunnitelman laatimista näiden alueiden hoitamiseksi.

10.9: *Millä tavoin taajamametsien hoitosuunnitelma on synkronoitu meneillään olevan yleiskaavatyön kanssa? Haluamme huomauttaa, että suunnitelmassa on metsäkuvioita niin paljon, että annetussa varsin lyhyessä kommentointiajassa ei ole mitenkään mahdollista perehtyä ja käydä kuviokohtaisesti tarkastelemassa tehtyä suunnitelmaa kommentointia varten. Sen vuoksi kommentteja on mahdollista antaa*

lähinnä vain yleisemmällä tasolla, vaikka monissa kohteissa olisi selvempää ja tarpeen tehdä kuvio- ja toimenpidekohtaisia huomioita. Olisikin toivottavaa, että hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista ainakin tärkeimmissä kohteissa olisi mahdollista järjestää katselmus, jossa suunniteltuja toimenpiteitä avattaisiin ja tarkennettaisiin paikan päällä. Myös avoin ja näkyvä tiedottaminen tulevista toimenpiteistä on erittäin tärkeää.

Vastaus

Kaavoitukseen otetaan kantaa kuntatekniikan päällikön kaupunkirakennelautakunnalle tekemässä esityksessä. Esityksessä mainitaan myös, että Kirkkoharjulla ja Mikonniemellä pidettäisiin erilliset avoimet katselmuksot ennen töiden aloittamista.

10.10: *Myönteisiä havaintoja: Monimuotoisuutta lisäävät toimet: -Niittyjä ja kukkaketoja perustetaan aktiivisesti. Säästötiheiköitä annetaan kehittyä hallitusti valituille paikoille. Lahopuun määrää lisätään. -Osa arvokkaimmista luontokohteista on tunnistettu ja jätetään käsittelemättä Parannettavaa: -Kokonaisuutena suunnitelma on varsin hakkuuorientoitunut, vaikka kyseessä on ekologinen hoitosuunnitelma, jonka tavoitteena tulisi olla monimuotoisuuden lisääminen.*

Vastaus

Varsinaiseksi arvometsäksi (M1) luokittelu on edellyttänyt Metso 1-luokan kriteereiden (+kangasmailla lahoppuuta lisäksi), taikka metsälain arvokkaan elinympäristön ominaispiirteiden täyttämistä, tai jotain muuta erityistä syytä, kuten kaavamerkintää. Monia alueita on suunnitelmassa jätetty toimenpiteiden ulkopuolelle, vaikka niitä ei ”arvometsäksi” ole luokiteltukaan. Suunnitelman tavoite on ekologisen monimuotoisuuden lisäämisen ja säilyttämisen lisäksi muiden suunnitelmaa ohjaavien tavoitteiden (viihtyisyys, maisema, kulttuuriarvot) täyttäminen, sekä osallistamisen kautta asukkailta saadun palautteen huomioiminen mahdollisuuksien mukaan.

10.11: *Luontoinventoinnit puuttuvat – Kytkeminen yleiskaavasunnitteluun puuttuu -Huomioitava nousevien nuorten puiden kasvua haittaavien poistossa, että erityisesti järeä vanha puusto on kaupunkimaisemaan olennaisesti vaikuttava tekijä, jonka vuoksi toimenpidettä tulee erityisen tarkasti harkita tapauskohtaisesti. -Kaupunkiekologian kannalta monissa kohteissa paras ja edullisin hoitotapa on olla tekemättä mitään, koska saavutettava hyöty on olematon. Yksittäisiä esimerkkejä: -Kuvio 333 on lähiympäristöineen nykyisellään maisemallisesti ja ekologisesti arvokas kokonaisuus. Poimintahakkuut ovat tarpeettomia sekä maiseman että luonnon monimuotoisuuden kannalta. Nimenomaan se kuvion määritelmässä mainittu ”uudistuskypsyys” lisää kohteen arvoa, joka entisestään vain paranee, jos sen annetaan kehittyä kohti luonnontilaa. Tässä ja muissa vastaavissa kohteissa vaaditaan perustelut siihen, miten suunnitellun käsittelyn on oletettu parantavan kohteen ekologista ja maisemallista arvoa.*

Vastaus

Kuvion 333 ja vastaavien kohteiden poimintahakkuilla pyritään kehittämään metsiä erirakenteisemmiksi, ja estämään kohteiden kuusettuminen. Erityisesti männyn ja lehtipuiden taimet tarvitsevat enemmän valoa ja tilaa, jotta ne voivat kehittyä täysikasvuiseksi ja maisemallisestikin arvokkaiksi puiksi. Alikasvosten päällä kasvavien puiden luonnollisen kuoleamisen odottaminen johtaisi monessa tapauksessa alikasvosten (mänty, lehtipuut) surkastumiseen. Suunnitelmassa vastaavanlaisia metsiä on myös reilusti jätetty hakkuiden ulkopuolelle kehittymään kohti luonnontilaa.

10.12: Kuvio 369. Kuviolla on noin 20 kpl vanhoja järeitä mäntyjä (noin 200 v.), seassa muutama kuusi ja koivu. Maisemallisesti arvokkaitten vanhojen puiden poistaminen yksittäisten asukkaiden maiseman avaamiseksi on kohtuutonta. Järvi pilkottaa joka tapauksessa harvan puuston läpi. Näkymän ei tarvitse olla esteetön. Vanhat puut tuovat Kauppalan ilmeeseen syvyyttä, juurevuutta ja arvokkuutta, joka ei ole korvattavissa. Siksi yksittäistenkin vanhojen puiden poistoon tulee suhtautua erittäin kriittisesti.

Vastaus

Tähän oli otettu kantaa aiemmassakin kommentissa, ja kuvion 369 poimintahakkuu on suunnitelmasta nyt poistettu.

Kommentti 11: *Taajamassa olevat huonokuntoiset esim. koivut nurin rumentavat maisemaa.*

Vastaus

Suunnitelmassa huonokuntoisia puita poistetaan silloin kun niillä on vaarana kaatua liikenneväylien ja muiden reittien, taikka rakennusten päälle. Nurmialueilta ja erikseen puistometsiksi määritellyiltä alueilta näitä puita kerätään myös yleisesti ottaen pois.

Kommentti 12: *Voisi myös käyttää oikeaa nimitystä, tässä sana "hoito" tarkoittaa hakkaamista! Kuvio 173 Pitkämäki leikkipuisto tänä kesänä (2022) poistettiin jo ympäröivältä omakotialueelta paljon mäntyjä ja myös leikkipuistosta. Maisemallisesti jo nyt pilattiin paljon. Myös lapsia varten pitää loput puut säästää. Leikkipuistossa pitää olla myös puita. Ilmastollisesti myös tärkeää!*

Vastaus

Hoito on tässä yhteydessä jätettävien puiden elinvoimaisuuden ylläpitämistä, kun ympäröiviä puita poistetaan ja annetaan kasvutilaa. Myös yleisesti käytössä oleva termi "metsänhoito" tarkoittaa tätä samaa, eli hakkaamalla pois tiettyjä puita suositaan jäljelle jääviä. Varsinainen luonnonmetsä taas ei monestikaan hoitoa kaipaa, ja kuvaavampi termi olisikin mielestäni "talousmetsän hoito" tms. Kuviolta 173 ei ole suunnitelmissa poistaa enempää puita, ainoastaan pienpuuston hoidolla raivataan tulevaisuudessa syntyvää vesakkoa.

Kommentti 13: *Taajamametsien hoitosuun. kuvaa nykytilanteen hoitoa, mutta tulevaisuus puuttuu eli mikä on näiden alueiden tavoitetila esim. 10–20 vuoden kuluttua? Lähimetsien tmsuun. ovat pelkkää puustonhoitoa eikä kenttäkerrosten tmsuunnitelmista mainita mitään. Kokonaisuus jää näin vajaaksi. Kuvio 379 on merkitty käyttöviheralueeksi, mutta mitään tmsuun. ei ole. Kuviolla 381 (lähimetsä) ja 386 (ulkoilu- ja virkistysmetsä) harvennus/raivaus/puustonhoito ajoitettu eri vuosille! Eikö olisi järkevää hoitaa toisiinsa liittyviä alueita samaan aikaan? Kuvio 427 on merkitty maisemaniityksi ja lopussa mainitaan että aletaan hoitamaan niittynä. Mitähän tämä tarkoittaa? Ehdotan esim. luonnonkukkaniittyä. Eikö ainutlaatuinen Kirkkoharju ole arvometsää (Kötsinmäki kuviot 270, 271, 273 M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä) ja arvometsän hoito tulisi toteuttaa arvönäkökulmasta eikä käyttönäkökulmasta. Taajamametsien hoitosuunnitelmasta olisi ollut hyvä järjestää yleisötilaisuus. Asukkaiden ja hoitosuun. tekijöiden välinen avoin keskustelu palkitsee molempia osapuolia.*

Vastaus

Suunnitelmalla pyritään pitemmällä aikavälillä kehittämään metsistä erirakenteisempia, sekä lisäämään lahopuun määrää, samalla viihtyisyys huomioiden. **Suunnitelman johdantotekstiin on lisätty maininta tästä.** Valtapuuston käsittelyn lisäksi tehdään pienpuuston hoitoa, millä tarkoitetaan nimenomaan alikasvoksen käsittelyä. Kuviolla 379 ei ole nurmenleikkuun ja tulevaisuudessa mahdollisten vaarapuiden poiston lisäksi tarvetta tehdä muuta. Kuvion 386 alueelle, jolla pienpuustoa hoitoa on tarkoitus tehdä, oletetaan kasvaneen vesakkoa vasta myöhemmin. Kuviolla 381 raivattavaa on sen sijaan heti. Maisemaniittyjen osalta tässä suunnitelmassa on kehoitettu tekemään tarkempi suunnitelma niiden hoitoon liittyen. **Kirkkoharjun kuviot 270, 271, 272 ja 273 on nyt muokattu suunnitelmaan Arvometsiksi (M1), jolloin asia on myös linjassa tulevan kaavan kanssa.**

Kommentti 14: *Kirkko näkyviin, kaikki puut pois kirkon ympäriltä. Kirkko täytyy näkyä kauas, komea kivikirkkomme. Keskusta on "saareke", paljon puita pois että Pielinen näkyy kaikkialle, harjulle, kirkolle yms. Sopivasti puita jääköön sinne tänne ryhmiin.*

Vastaus

Kirkon ympäristö ei kuulu suunnittelualueeseen, vaan se on vuokrattu seurakunnalle. Järvimaiseman avaamisia ja avoinna pitämisiä on tehty harkituissa paikoissa, kaikkialta reilusti puiden poistaminen olisi ristiriidassa suunnitelman muiden tavoitteiden sekä valtaosan muun saadun palautteen kanssa.

Kommentti 15: 37. Avataan järvimaisemaa reilusti (koivuja). 38. Istutetut koivut (1985-1986)/harventaa/puistoa/uudistuskypsiä pois. 40-42 Voisiko harventaa/maisemointityönä. 43. OK! Jatkossa hoidetaan näkyvyyden säilymiseksi. Hyvää työtä tehty! Muuta 26-39 Välialueen maisemanhoito (istutetut koivut 1985-1986 harvennus).

Vastaus

Kuvio 37 ei yksinään vaikuta järvimaiseman näkyvyyteen, takana on vielä muutakin metsää. Tällä kuviolla on muutenkin hyvä pitää puustoa nykyisellään, että sitoo tieltä ja junaradalta nousevaa pölyä. Kuvio 38 on tienpätkä, jolla ei kasva koivuja. Kuvio 39 puusto on jo nykyisellään melko harvaa, eikä tarvetta harventaa. Kuvion kaakkoisnurkassa oleva koivuryhmä on osittain suunnittelualueen ulkopuolella. Kuviolta 41 tullaan harventamaan kuvion kaakkoisnurkassa olevaa tiheämpää puustoryhmää. Muuten alueilla 40-42 hoidetaan pienpuustoa (raivataan vesakkoa vähemmäksi). Kuvioista 26-39 harvennetaan niitä, joissa puusto on tiheämpää ja latvukset eivät mahdu kehittymään. Muilla alueilla tehdään pienpuuston hoitoa.